

Opbrengst en kwaliteit moeten omhoog

Loonwerkers zijn nodig om groei van melkveehouderij mogelijk te maken

Nog twee jaar en dan kan de melkveehouderij in Nederland weer groeien. De verwachting is dat er in vijf jaar tijd 2,5 miljard kilogram melk bij zal komen en dat bedrijven sterk in omvang zullen toenemen. Dat betekent niet alleen een enorme behoefte aan extra ruwvoer, maar ook aan bedrijven om dat voor elkaar te maken. Loonwerkers zullen onmisbaar zijn.

Dat de veehouderij zich aan het voorbereiden is op een nieuwe fase in het landbouwbeleid is al een paar jaar te zien. Overall verrijzen nieuwe stallen met extra ruimte voor na 2015. Dan verdwijnt het melkquotum en zal de melkveehouderij de productie kunnen uitbreiden zonder dure quotumrechten. Al dreigen nu weer dierrechten als de mestverwerking niet goed wordt opgepakt, waarschuwt Wim Jaspers, productmanager plant van For Farmers Hendrix.

Groeiscenario

Voorlopig rekent For Farmers nog met het groeiscenario. "Als we het mestprobleem oplossen, is de voorspelling dat de veehouders de

komende jaren 2,5 miljard kilogram melk meer gaan produceren. Een enorme plas, waarvoor een grote hoeveelheid extra ruwvoer nodig zal zijn", aldus Jaspers. Zeker met de stijgende grondstofprijzen is het volgens hem niet te verwachten dat de stijging alleen uit krachtvoer kan en zal worden gerealiseerd. "Dat betekent dat het voor de veehouder extra interessant en zelfs noodzakelijk wordt om meer ruwvoer van zijn eigen land te halen en dat efficiënter om te zetten in melk. Want dat blijft het goedkoopste voer op het bedrijf." Om te bepalen welke invloed de stijgende melkproductie heeft op de behoefte aan voer heeft For Farmers een berekening gemaakt op basis van de huidige verhouding tussen krachtvoer en ruwvoer. Blijft die gelijk en stijgt de melkproductie inderdaad met 2,5 miljard kilogram, dan is er in 2020 bij gelijkblijvende opbrengsten 160.000 hectare extra nodig om die hoeveelheid ruwvoer te produceren. "Onmogelijk", stelt Jaspers onmiddellijk vast. "Dat land is er niet en zal er ook niet komen."

Verhogen productie

Het alternatief voor die extra hectares die er niet zijn, is volgens Jaspers het verhogen van de productie en de kwaliteit van het gewonnen ruwvoer van het huidige gras- en maïsland. "We hebben berekend dat een verhoging van gemiddeld 2000 kilogram droge

stof per hectare voldoende is om aan de groeiende vraag te voldoen. Niet alleen de productie moet daarbij omhoog, vindt Jaspers, maar ook het omzetten van voer naar melk door het verbeteren van de rantsoenefficiëntie. Dat kan door de kwaliteit van de kuilen te verbeteren, maar ook door te zorgen dat er minder verloren gaat, bijvoorbeeld door broei bij het in- en uitkuilen tegen te gaan.

Hij vindt dat alle schakels in het proces meer aandacht moeten krijgen; van het rantsoen dat de dieren voorgezet krijgen tot de bemesting. "Feitelijk is overal wat te verbeteren. Of het nu gaat om het in- en uitkuilmanagement, de bemesting, het graslandbeheer of de grondbewerking, op veel bedrijven kan dat nog veel beter."

Loonwerker steeds belangrijker

Een belangrijke schakel in het proces is volgens hem de loonwerker. Die zal meer en meer de hele ruwvoerwinning voor zijn rekening nemen, voorspelt Jaspers. "We gaan naar bedrijven met een gemiddelde melkproductie boven de één miljoen kilogram melk. Die hebben hun handen vol aan het melken, de koeien en het verzorgen van het jongvee. Voor het ruwvoerproces blijft geen tijd meer over."

Voor de loonwerker liggen daar kansen, meent hij. "Bedrijven die zo groot zijn, willen goede afspraken maken. Die weten hoe belangrijk het is om goed ruwvoer te hebben en zullen daar ook voor moeten betalen. Dat houden wij ze ook telkens voor. Als je wilt dat er goed voer in de kuil komt, moet je ook voor kwaliteit en zekerheid willen betalen. Anders kun je het de loonwerker niet kwalijk nemen dat hij het zo snel mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten in de kuil doet."

Maar het gaat ook verder dan dat, stelt hij. "Want het gaat niet alleen om het inkuilen. Het gaat ook om graslandbeheer, zoals tijdig doorzaaien of herinzaaien. Kiezen voor aangepaste bemesting met betere en misschien wel duurdere meststoffen. En bij maïs om het hele traject: een goede grondbewer-

king, extra aandacht voor onkruidbestrijding, misschien juist wel in twee keer spuiten en een goede oogst."

Wat daar nog bij komt, is de kunst om meer inzicht te krijgen in de hele kringloop op het bedrijf. "Willen we die hoge productie halen, dan kan dat alleen als we voldoende kunnen blijven bemesten. Dat kan als we aantonen dat we veel meer van een hectare halen als nu wordt aangenomen. Daar zit op veehouderijbedrijven namelijk het grote gat. Niemand weet hoeveel er nu precies van een hectare komt."

Om daar duidelijkheid in te krijgen, zal de loonwerker moeten investeren, stelt Jaspers vast. "Ik zie nu al steeds meer opraapwagens en silagewagens met weeginrichting komen. Dat zijn bedrijven die daar op inspelen. Het is een extra service waarmee je de melkveehouder straks helpt om meer mest op eigen bedrijf te kunnen gebruiken, zodat hij ook die hogere opbrengst kan halen."

Investeren in relaties

Jaspers is ervan overtuigd dat in het winnen van goed voer voor loonwerkers een kans ligt. "Maar dan moet je wel investeren in relaties en kennis. Dat betekent niet dat je zelf alles over veevoeding moet weten, maar wel dat je daar bijvoorbeeld samen met de veevoerleverancier op inspeelt. Binnen For Farmers zien we de loonwerker als één van de drie partijen die het succes van een melkveebedrijf bepalen. De andere zijn de boer als manager en de voorlichter van de veevoerleverancier. "Daarom is het ook belangrijk dat de veevoerleverancier en de loonwerker samenwerken en bijvoorbeeld overleggen over het juiste maïsras of een toevoegmiddel. Of samen het grasland beoordelen. Zo kunnen zij samen bijdragen aan een beter rendement en de komende jaren de groei van de sector mogelijk maken. Groei waar wij als For Farmers en de loonwerker ook van profiteren."

Tekst en foto: **Toon van der Stok**:

Symposium op loonwerkersvelddagen

Over de groei van de veehouderij en de rol van de loonwerker wordt een kort symposium gehouden tijdens de loonwerkersvelddagen op 28 en 29 juni aan de Elsenerveldweg in Rijssen. Op deze dag zal Wim Jaspers van For Farmers verder toelichten hoe hij de rol van de loonwerker ziet. Op beide dagen begint het programma om 13.30 uur en duurt dat tot in de avond. Om 14.00 uur en 19.30 uur zijn er korte presentaties, waarna buiten in het veld demonstraties van machines plaatsvinden. De toegang is vrij.

Ontwikkeling melkveehouderij

Kenmerken	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020
Aantal melkkoeien (x 1000)	1878	1708	1504	1433	1468	1350	1635
Aantal bedrijven (x 1000)	47	37,5	29,5	23,5	19,8	13,5	11,0
Oppervlakte grond (x 1000 ha)	1095	1022	967	944	922	900	880
Melkkoeien per bedrijf	40	46	51	61	74	100	148
Melkproductie per bedrijf (ton)	240	305	379	466	580	900	1270

Bron: CBS, LEI en Rabobank voorspelling 2006. 2015 en 2020 voorspelling